

Sygn. akt: I ACa 984/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2014r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wiesława Kuberska (spr.)
Sędziowie:	SSA Lilla Mateuszczyk SSA Hanna Rojewska
Protokolant:	sekr. sądowy Przemysław Trębacz

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2014r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. O. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Map 1 w Ł.**

przeciwko **M. S. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą (...) z siedzibą we W.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 24 kwietnia 2014r. sygn. akt X GC 489/13

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od M. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) z siedzibą we W. na rzecz M. O. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Map 1 w Ł. kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt I ACa 984/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2014 roku Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie z powództwa M. O. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) z siedzibą w Ł. przeciwko M. S. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą U. (...) z siedzibą we W. o zapłatę kwoty 2 579, 31 złotych z tytułu ochrony praw autorskich, uwzględnił powództwo w całości wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu.

(wyrok – k. 133)

Powyższy wyrok zapadł na podstawie ustaleń faktycznych, które Sąd Apelacyjny podziela w całości i uznaje za własne.

W świetle ustalonych faktów Sąd Okręgowy uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie, zarówno, co do zasady jak i wysokości.

Przede wszystkim powód wykazał w toku postępowania, że pomiędzy nim a autorem Mapy Polski – A. C. zawarta została w dniu 13 lutego 2006 roku umowa licencyjna wyłączna, w myśl której powód uzyskał na podstawie art. 41 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jedn. Dz. U. Nr 90 z 2006, poz. 631) wyłączne uprawnienie do zezwalania osobom trzecim na rozpowszechnianie fragmentów map stanowiących jej przedmiot metodami elektronicznymi. A zatem powód posiada legitymację procesową czynną do wystąpienia z roszczeniem z tytułu naruszenia praw majątkowych autorskich dotyczących utworów objętych umową licencyjną.

Sąd pierwszej instancji wskazał również, że nie budzi wątpliwości, iż pozwany naruszył wyłączne prawo powoda do korzystania z utworu i rozporządzania nim na polach eksploatacji wyraźnie wskazanych w umowie, albowiem pozwany rozpowszechniał na stronie internetowej zawierającej jego dane teleadresowe, znajdującej się na domenie <http://www.skanmex.pl/kontakt.html> fragment mapy, do której autorskie prawa majątkowe przysługują powodowi. Nie ulega wątpliwości, że w dacie powzięcia przez powoda informacji o naruszeniu jego autorskich praw majątkowych, abonentem przedmiotowej domeny internetowej był pozwany. Wbrew twierdzeniom pozwanego (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. stała się jej abonentem dopiero z dniem 9 sierpnia 2013 r. Za całkowicie dowolne i nieudowodnione uznał Sąd a quo twierdzenia pozwanego, że nie miał on dostępu do spornej strony internetowej i żadnego wpływu na jej treść. Dokumenty księgowe odnoszące się do opłat za domenę nie dotyczą okresu, w którym doszło do naruszenia autorskich praw majątkowych powoda.

Sąd I instancji ocenił, że w sprawie nie doszło do przedawnienia roszczenia powoda, gdyż zgodnie z art. 442¹ § 1 k.c. termin przedawnienia wynosi 3 lata, zaś powód powziął wiadomość o naruszeniu swoich praw w dniu 21 maja 2010 r., a pozew wniósł w dniu 17 maja 2013 r. Zdaniem Sądu Apelacyjnego działania pozwanego były zawinione w rozumieniu art. 79 pr.aut. w zw. z art. 415 k.c., co skutkowało zastosowaniem art. 79 ust. 1 pkt. 3 lit. b pr. aut. i zasądzeniem trzykrotności stosownego wynagrodzenia należnego z tytułu uzyskania zgody na korzystanie z utworu.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c.

(uzasadnienie wyroku – k. 138 – 141o.)

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany zaskarżając go w całości i zarzucając orzeczeniu:

I. obrazę przepisów postępowania, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

1. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w zakresie oceny dowodów, skutkującą uwzględnieniem powództwa w sytuacji, kiedy prawidłowa ocena dowodów prowadzić powinna do oddalenia powództwa;
2. art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c. poprzez naruszenie zasady kontrydiktoryjności i równości stron skutkującą odmową wyrażenia zgody na złożenie pisma procesowego przez stronę pozwaną, a także obciążenie pozwanego obowiązkiem wykazania okoliczności braku dostępu do domeny i wpływu na jej treść, podczas gdy nie jest dopuszczalne wykazywanie okoliczności negatywnych;
3. liczne błędy w ustaleniach faktycznych odnoszące się do przyjęcia, że powód posiada legitymację procesową czynną, pozwany jest legitymowany biernie, działania pozwanego były zawinione, wysokość roszczenia była niekwestionowana przez pozwanego, doszło do wezwania przedsądowego pozwanego do zapłaty należności a wynagrodzenia powinno obejmować podatek VAT;

II. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 359 § 1 k.c. i art. 481 § 1 k.c. poprzez ich zastosowanie, mimo braku ziszczenia się przesłanek ich zastosowania.

W następstwie tak sformułowanych zarzutów skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, z uwzględnieniem kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego w obu instancjach, według norm przepisanych. W razie nie uwzględnienia wniosku o wydanie orzeczenia reformatoryjnego powód wniósł o uchylenie wyroku w całości wraz z rozstrzygnięciem o kosztach procesu i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Łodzi do ponownego rozpoznania oraz do rozstrzygnięcia o kosztach instancji odwoławczej.

(apelacja – k. 147 – 152)

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

(odpowiedź na apelację – k. 158 – 161)

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Sąd Apelacyjny dzieląc ustalenia faktyczne Sądu I, podziela także ocenę prawną prawidłowo ustalonego stanu faktycznego. Sąd Okręgowy wyciągnął trafne wnioski i ostatecznie dokonał prawidłowej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, zaś zarzutom apelacji powoda należy odmówić słuszności.

Przede wszystkim należy wskazać, że zarzuty naruszenia prawa procesowego opisane w apelacji są bardzo ogólnikowe, odwołują się do teoretycznych konstrukcji przyjętych we wskazanych przepisach, nie konkretyzując, na czym polega konkretne naruszenie prawa procesowego w przedmiotowej sprawie. Natomiast zarzut błędnych ustaleń faktycznych, który jest w istocie również zarzutem naruszenia prawa procesowego w postaci art. 233 § 1 k.p.c. stanowi swoistą „listę życzeń” pozwanego zamiast zarzutów apelacyjnych wskazujących na sprzeczność ustaleń Sądu a quo z zasadami logiki lub doświadczenia życiowego.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu pozbawienia pozwanego możliwości zgłoszenia wniosków dowodowych, naruszenia zasady kontrydiktoryjności i zasady równości stron, Sąd ad quem pragnie zwrócić uwagę, że pozwany od początku reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika procesowego nie wykazywał właściwej inicjatywy dowodowej. Odpowiedź na pozew została złożona w wykonaniu zarządzenia przewodniczącej z dnia 27 maja 2013 r. – k. 20, w którym określono stronie pozwanej stosowny termin na zgłoszenie wszelkich wniosków, zarzutów i dowodów pod rygorem pominięcia wniosków spóźnionych. W odpowiedzi na pozew zostały złożone tylko i wyłącznie wnioski dowodowe, które nie odnosiły się do istoty sporu i zostały prawidłowo ocenione przez Sąd Okręgowy, jako pozbawione mocy dowodowej. Następnie strona powodowa została zobowiązana w tym samym trybie do ustosunkowania się do treści odpowiedzi na pozew. W piśmie z dnia 23 lipca 2013 r. powód wskazał nowe wnioski dowodowe. Prawdą jest, że Sąd I instancji zarządzeniem z dnia 6 września 2013 r. zwrócił pozwanemu pismo zawierające ustosunkowanie się do tych wniosków dowodowych (k.49), niemniej nie doszło do zwrotu następnych dwóch pism procesowych strony pozwanej: pisma z dnia 2 grudnia 2013 r. – k. 64 – 65 oraz pisma z dnia 2 grudnia 2013 r. – k. 69 – 71, które zawierało, jako załącznik zwrócone pismo z dnia 5 sierpnia 2013 r. – k. 72 – 74. W żadnym z tych pism nie zgłoszono żadnych znaczących wniosków dowodowych. Do pierwszego pisma załączono wydruk z domeny internetowej dotyczący okresu niemającego znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie, a drugie pismo w ogóle nie zawiera żadnych wniosków dowodowych. Na pierwszą rozprawę w dniu 5 grudnia 2013 r. nie stawił się ani pozwany, ani jego pełnomocnik. Dalej, pozwany uzyskał jeszcze jedną możliwość zgłoszenia wniosków dowodowych wobec treści postanowienia z dnia 5 grudnia 2013 r. – k. 77. Odpowiadając na wezwanie Sądu a quo strona pozwana jednoznacznie wskazała, że nie kwestionuje tożsamości fragmentów map znajdujących się w załącznikach do pozwu z mapami umieszczonymi na domenie <http://www.skanmex.pl/kontakt.html>, a ponadto nie zgłosiła żadnych wniosków dowodowych. Podobne stanowisko zostało zawarte w kolejnym piśmie pozwanego z dnia 7 kwietnia 2014 r. – k. 106. Jak wynika z przytoczonych okoliczności Sąd Okręgowy nie respektował własnego zarządzenia wydanego w trybie art. 207 k.p.c., a zatem obie strony uzyskały w istocie nieskrępowaną możliwość zgłaszania wniosków dowodowych. Na koniec należy podkreślić, że ani pozwany, ani jego pełnomocnik procesowy nie stawili się również na ostatniej rozprawie w dniu 10 kwietnia 2014 r.

Wbrew skardze apelacyjnej Sąd I instancji zgodnie z kryteriami określonymi w przepisie art. 233 § k.p.c. dokonał oceny materiału dowodowego, w szczególności dowodu z dokumentów, w tym z pisma procesowego (...) z dnia 31 stycznia 2014 r., z którego jednoznacznie wynika legitymacja procesowa bierna pozwanego. Temu dowodowi strona pozwana nie przeciwstawiła żadnego dowodu. Wobec tego, że pozwany umieścił na swojej stronie internetowej fragment mapy Polski, będący przedmiotem umowy licencyjnej wyłącznej z dnia 13 lutego 2006 roku, nie ma wątpliwości, że doszło do rozpowszechniania mapy w rozumieniu art. 50 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, utworu, do którego licencję wyłączną ma powód. Pozwany nie zakwestionował tożsamości fragmentów map znajdujących się w załącznikach do pozwu z mapami umieszczonymi na domenie <http://www.skanmex.pl/kontakt.html>.

Podkreślenia wymaga, że art. 308 k.p.c. pozwala na nadanie mocy dowodowej wydrukowi zrzutów ekranowych. Przepis powyższy wyróżnia kategorię dowodów z urządzeń utrwalających albo przenoszących obrazy lub dźwięki. Katalog środków dowodowych o tym charakterze ma charakter otwarty. Ustawodawca wylicza jednak przykładowe dowody, które powszechnie dzieli się na dwie grupy – dowody wizualne, tj. zawierające informacje postrzegane za pomocą wzroku (dowód z filmu, telewizji, fotokopii, fotografii, planów i rysunków), jak również dowody audialne, tj. zawierające informacje postrzegane za pomocą słuchu (płyty, taśmy dźwiękowe). Wydruki komputerowe mogą stanowić dowód w postępowaniu cywilnym, co wynika z przyjętej powszechnie wykładni przepisów art. 308 k.p.c. Wydruki komputerowe stanowią bowiem „inny środek dowodowy”, o którym mowa w art. 308 k.p.c. i art. 309 k.p.c., gdyż wymieniony tam katalog ma charakter otwarty. Jakkolwiek nie można przyjąć, że oświadczenie zawarte w wydruku komputerowym (korespondencji e-mailowej) jest zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy, to należy przyjąć, że przedmiotowy środek dowodowy świadczy o istnieniu zapisu komputerowego określonej treści w chwili dokonywania wydruku. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 8 lutego 2013 r. - I ACa 1399/12 -, LEX nr 1362755, postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 12 października 2012 r. I ACz 1810/12 - LEX nr 1223511). Okoliczność, że tego typu dowody mogą być z łatwością modyfikowane, nie pozbawia ich mocy dowodowej. W realiach rozpoznawanej sprawy nie było podstaw do zakwestionowania mocy dowodowej zrzutów ekranowych, w szczególności wobec opisanych wcześniej oświadczeń pozwanego. W tej sytuacji zbędne było powoływanie biegłego sądowego z dziedziny kartografii.

Zgodnie z przepisem art. 6 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych utworem rozpowszechnionym jest utwór, który za zezwoleniem twórcy został w jakikolwiek sposób udostępniony publicznie. Tak więc samo umieszczenie przez pozwaną fragmentu mapy na stronie <http://www.skanmex.pl/kontakt.html> wyczerpuje pole eksploatacji wymienione w art. 50 pkt. 3 ustawy.

Podstawę prawną dochodzonego przez powoda roszczenia stanowi art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego za „stosowne” wynagrodzenie należy uznać takie wynagrodzenia, które otrzymywałby autor, gdyby osoba, która naruszyła jego prawa majątkowe, zawarła z nim umowę o korzystanie z utworu w zakresie dokonanego naruszenia (por. wyroki z dnia 25 marca 2004 r., II CK 90/03, OSNC 2005, nr 4, poz. 66, z dnia 3 marca 2006, II CSK 59/05, z dnia 29 listopada 2006 r., II CSK 245/06 i z dnia 15 maja 2008 r., I CSK 540/07). Odnosząc te uwagi do okoliczności faktycznych rozpoznawanej sprawy, należy uznać, że powód wykazał wysokość dochodzenia roszczenia poprzez wskazanie wysokości stosowanych w jego firmie stawek opłat licencyjnych. Sprzedaż licencji na rozpowszechnianie utworów jest czynnością opodatkowaną podatkiem VAT zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.

Naruszenie zawinione w rozumieniu stosowanego przepisu art. 79 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, to naruszenie popełnione zarówno z winy umyślnej, jak i nieumyślnej. Analiza materiału dowodowego nie budzi wątpliwości, że pozwany naruszył autorskie prawa majątkowe powoda w sposób zawiniony. Do stwierdzenia niedbalstwa (winy nieumyślnej) wystarczy, że sprawca przewidywał możliwość wystąpienia szkodliwego skutku, lecz bezpodstawnie przypuszczał, że go uniknie albo że skutku takiego nie przewidział, chociaż mógł i powinien był przewidzieć.

Nie doszło również do zarzucanego naruszenia art. art. 359 § 1 k.c. i art. 481 § 1 k.c. poprzez ich zastosowanie, mimo braku ziszczenia się przesłanek ich zastosowania, gdyż wezwanie przedsądowe zostało skierowane do prawidłowego podmiotu na jedynie ówczesnie dostępny dla powoda adres ujawniony na przedmiotowej domenie internetowej.

Z tych względów na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny oddalił apelację, a o kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono z mocy art. 98 k.p.c. oraz art. 108 § 2 k.p.c.